

РАЗРАБОТВАНЕ, АПРОБИРАНЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА НОВИ УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО СПЕЦИАЛИЗИРАН ЧУЖД ЕЗИК В МГУ «СВ. ИВАН РИЛСКИ»

Милена Първанова¹, Велислава Паничкова², Маргарита Папазова³, Моника Христова⁴

1, 2, 3, 4 Минно-геоложки университет «Св. Иван Рилски», 1700 София, languages@mgu.bg

РЕЗЮМЕ. С настоящата разработка продължаваме предходна тенденция на работа на колектива в областта на методиката на чуждоезиковото обучение. Вниманието ни е фокусирано върху обучението по специализиран чужд език. Целта на авторския колектив е да издигне на качествено по-високо ниво преподаването и усвояването и тестването на знанията на студентите в модула по специализиран чужд език. Направено е обследване на преценките и очакванията на студентите по отношение на чуждоезиковото обучение в МГУ. В двустранния процес на обучение работим в две насоки: разработване, тестване и използване на нови учебни материали от преподавателите; ползване на новите материали от студентите за развиване на конкретното езиково умение правене на презентации по разнообразни теми. Конкретните методи са: включване на модул за правене на презентации в рамките на курса по специализиран чужд език; разработване, представяне и обсъждане на модели на презентации; самостоятелно/групово презентиране и обсъждането му. Очакваните резултати са: повишено качество и ефективност на чуждоезиковото обучение по специализиран език, която е резултат от стимулиране и трениране на активността на студентите във и извън учебния процес. Обсъждат се ползите за студентите от правенето на презентации.

DEVELOPMENT, APPROBATION, AND APPLICATION OF NEW EDUCATIONAL MATERIALS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING FOR SPECIAL PURPOSES AT THE UNIVERSITY OF MINING AND GEOLOGY "ST. IVAN RILSKI"

Milena Purvanova¹, Velislava Panichkova², Margarita Papazova³, Monika Hristova⁴

1, 2, 3, 4 University of Mining and Geology "St. Ivan Rilski", 1700 Sofia, languages@mgu.bg

ABSTRACT. The current study continues a previous trend of work of our team in the field of methods of foreign language teaching. Attention is focused on FLT for special purposes. The authors' aim is to further raise the level of teaching, mastering, and testing of students' knowledge in the module of special purpose foreign language. The assessment and expectations of students with respect to FLT at the University of Mining and Geology have been reviewed. In the bi-lateral educational process, work goes in two directions: development, testing, and employment of new teaching materials on the part of the lecturers, and the use of the new materials by the students for the purposes of developing the specific language skill of making presentations on a variety of topics. The approaches applied are as follows: including a separate module of making presentations within the course in special language training; preparation, presentation, and discussion of various presentation patterns; individual/group presentations and discussions on them. The core of the expected results is the raise of quality and efficiency of FLT for special purposes, both of which are due to the stimulated training of the activity of students. The practical benefits for students with regards to making presentations are discussed.

Нашето съвремие е белязано от знака на динамиката. Процесите в днешния живот са взаимосвързани и взаимнообусловени. На фона на непрестанната глобализация, проявяваща се във всички сфери на общественото битие (политика, икономика, социално дело, културен обмен, образователни практики и т.н.), все по-осезаемо е обвързването на общественото и личностно благоденствие с повишаването на познанията, със стимулирането на способността за учене и с рационализацията на придобития опит. Оттук се поражда и ново схващане за образователните цели и за образованието като стопански потенциал и като важен фактор на общественото и културно единение в глобален аспект. Ето защо в Европа образователните системи се развиват в посока към осмисляне на личностната отговорност при планиране на живот и професионална реализация. Лост за постигане на тези приоритети са образованието и обучението. Европейската комисия успя да наложи дефиницията на способността за разбиране и комуникиране на повече от един език като „желано умение“. Все в контекста на глобализацията, овладяването

на чужди езици е безусловно наложително за личностна и професионална реализация на индивида, явява се фундамент за устойчива заетост. С други думи, владенето на чужд език е абсолютно необходимо условие за кариерна реализация и развитие. Поради тази причина, в страните от Европейския съюз фокусът е върху изучаването и овладяването на поне един - а желателно е два - чужди езика. Бидейки член на ЕС, България не е подмината от тенденцията да провежда политика на все по-разширено изучаване на чужди езици. Това предполага създаването на подходящи условия за оптимално обучение по чужди езици – наличие на нужната материална база, набор от дидактически материали и висококвалифициран преподавателски ресурс. Новаторските методи, прилагани при преподаване на чужд език, целят да се обезпечи активното участие на обучаемите в учебния процес. Това налага изработването на нови учебни програми, съобразени с нуждите на съвременните учащи се; на нови модели на преподаване; насочване на курсистите към нови, самостоятелни модели на учене.

В реалностите на непрекъснато интернационализиращ се академичен и културен обмен, МГУ «Св. Иван Рилски» демонстрира добре утвърдени практики на повишаване на качеството на ЧЕО и на образователния продукт, предоставян от висшето училище. Обучението е надграждащо и цели подготовка на бъдещия инженер за работа със специализирана литература и за активна комуникация на съответния изучаван език в рамките на професионалните му отговорности на работното място. Това обуславя насоката на постигане на знания по чужд език: те трябва да са обвързани със съответната специалност на обучаемия, *ergo* да са задължително ориентирани към изпълнението на конкретни езикови задачи в точно определени от професионалното ежедневие ситуации. Задължително изискване е съвременното чуждоезиково обучение да развива и обезпечава способността на обучаемите да използват езика свободно в различни обичайни професионални ситуации: бизнес ситуации, пътувания, ползване на информация от различни източници.

С настоящия проект колективът от катедра «Чужди езици» при МГУ «Св. Иван Рилски» – гр. София продължава предходна тенденция на работа в областта на методиката на чуждоезиковото обучение. Преминавайки през етапите на създаване на условия за приложение на съвременни методи за ЧЕО, включително и поставяне на началото на изграждане на мултимедийна езикова лаборатория, стигнахме до въвеждане на нови информационни и комуникационни технологии в обучението по чужд език, наложени от новите потребности в реалния живот. В новия ни проект фокусираме вниманието си върху много конкретен аспект при работата по чужд език в техническо висше училище като нашето, а именно: върху обучението по специализиран чужд език. Целим да издигнем на качествено по-високо ниво преподаването и усвояването и тестването на знанията на студентите в модула по специализиран чужд език. Тъй като процесът на обучение е двустранен, предлагаме да се работи в две насоки: разработване, тестване и използване на нови учебни материали от преподавателите; ползване на новите материали от студентите за развиване на конкретното езиково умение „правене на презентации по разнообразни научни теми“. Визираме няколко важни задачи и метода на работа за постигането на целите на проекта: включване на модул за правене на презентации в рамките на курса по специализиран чужд език; разработване, представяне и обсъждане на модели на презентации; самостоятелно/групово презентирание и обсъждането му.

Започнахме работа по проекта си, анализирайки **факторите, които обуславят необходимостта от разработването** на интерактивна презентация по специализиран чужд език. Подходихме нетрадиционно, дори новаторски: обърнахме се към бизнеса, за да съберем данни относно нуждите на фирми/предприятия от кадри, владеещи чужд език и в частност такива, умеещи да правят презентации. Досега в катедрата ни не е правен опит за обследване на нагласите на работодателите по гориезложените точки затова бързахме да споделим направените наблюдения Тъй като не сме профилираща катедра, нямаме пряка връзка с представители на

директорското тяло, но с помощта на нашата колежка д-р М. Трифонова и на докторанти на ВУЗ-а успяхме да установим контакт с 12 предприятия, в които работят възпитаници на МГУ «Св. Иван Рилски». Зададохме две основни групи въпроси на анкетиранияте ръководители: относно ползването на чужд език от служителите им и относно дейността презентирание в професионалната активност на служителите им. Ето какво сподели бизнесът:

На 46% (6 отговора) от служителите се налага задължително да използват чужд език в работата си; 27% (или 4 отговора) го ползват често; до него прибегват понякога 18% (2 отг.), а 9% (1 отг.) си служат с чужд език рядко. Няма работещи, на които никога не се налага да боравят с чужд език в професионалното си ежедневие

Относно мотивацията на служителите да използват чужд език за нуждите на предприятието, ръководствата преценяват, че 75% са по-скоро мотивирани (9 отговора), а 8% са по-скоро немотивирани (1 отговор). 17% не могат да преценят (2 отговора). Няма немотивирани, но няма и силно мотивирани.

Ръководството преценява познанията на служителите по чужд език като отговарящо и по-скоро отговарящо на нуждите на предприятието - 67%, като 25% считат, че познанията на назначените служители по-скоро не отговарят на нуждите на фирмата (фиг. 1).

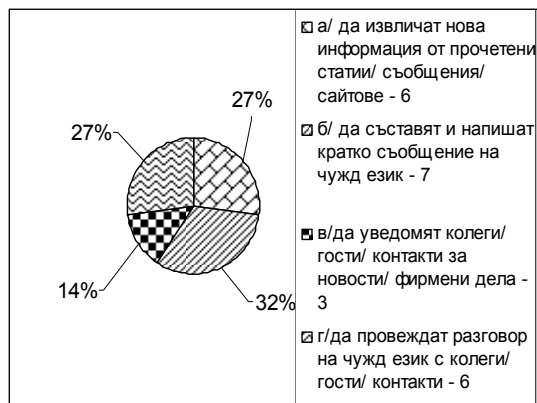
Фиг. 1. Отговарят ли познанията на служителите ви по чужд език на нуждите Ви

Видовете комуникация на чужд език, използвана от служителите, се преценява от работодателите по следния начин: поравно се разпределят двете езикови дейности «четене» и «слушане» - по 22% (по 5 отговора); 28% (6 отг.) са за дейността «писане на писма/статии»; най-значителен е превесът на разговорните дейности - 30% (7 отг.)

Ако сравним тези данни с отговорите на въпроса «Какво бихте искали да могат служителите Ви повече да правят с оглед на изпълняване на задълженията си?», налагат се интересни изводи. С равен брой предпочитания (по 27%) са дейностите «извличане на нова информация от прочетени статии/съобщения/ сайтове» и «съставяне и написване на кратко съобщение на чужд език» (фиг. 2).

Процентът за умението «водене на разговор на чужд език с колеги/гости/контакти» е 32%. С най-малък дял (14%) се нарежда дейността «уведомяване на колеги/гости/контакти за новости/фирмени дела». По своята същина, обаче, последните две са прояви на комуникативното умение «говорене», така че сумарно очакванията на ръководството за говорене на служителите на чужд език са 46% и тези данни са в

унисон с по-високия процент, отбелязан в отговора на предишния въпрос.

Фиг. 2. Какво бихте искали да могат служителите Ви повече да правят с оглед на изпълняване на задълженията си?

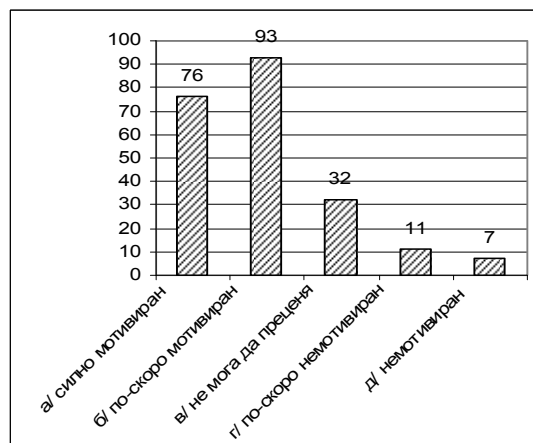
Още по-недвусмислено потвърждение за нуждата от развиване на комуникативното умение «говорене» за целите на предприятията намерихме в следващите няколко въпроса, касаещи правенето на мултимедийни презентации изобщо и в частност на чужд език. От анкетата установихме, че в 10 от 12 предприятия/фирми делът на мултимедийните презентации в служебната дейност е значителен (6 отговора) и по-скоро значителен (4 отговора) и само в два случая е незначителен или по-скоро незначителен. Подобно е и съотношението в отговора на въпроса «Бихте ли искали служителите Ви да умеят да правят повече презентации на чужд език?»: 10 от 12 работодатели определено или по-скоро искат служителите им да могат да правят презентации на чужд език; един не може да прецени; и само за един това умение е несъществено. Такъв висок процент на очаквания доказва необходимостта в преподавателската си дейност колективът ни да наблегне именно върху въвеждането и прилагането на дейности, свързани с развиването на езиковото умение «правене на презентации на чужд език». Актуалността на този проблем се потвърждава от още два фактора, установени в анкетата: преценката на работодателите за опита на служителите им, придобит от търсене/използване/представяне на информация от източници на чужд език (7-мина работодатели определят този опит на служителите си като известен, но неголям; за 3-ма той е задоволителен; само за 2-ма е значителен; служителите на един работодател дори нямат никакъв опит при боравене с информация от източници на чужд език) и връзката между използването на презентации и повишаването на качеството на резултатите в работата на секцията/отдела/предприятието. Относно последното, 75% (т.е. 9-има от анкетиранияте) смятат, че чрез правенето на презентации качеството се повишава или по-скоро се повишава (съответно 4 отговора или 33%, и 5 отговора или 42%); 8% (1 отг.) не могат да преценят; и за 17% (или за 2-ма от запитаните) връзка по-скоро няма.

Наясно сме, че това е само бегло надничане в нуждите и очакванията на предприятията относно чуждоезиковите умения на назначените, но времето е пред нас и тепърва ще допълваме картината с още щрихи, така че да

отговорим по-адекватно на заявките на фирмите, в които намират професионална реализация нашите възпитаници.

За да се ориентираме относно нагласите на студентите, разработихме анкета за оценяване на нуждите, очакванията и ползите им от модула по чуждоезиково обучение. В анкетата присъстваха три групи въпроси за дисциплината «Чужд език»: касаещи нейната актуалност (или не); отнасящи се до очакванията на обучаемите; и такива, свързани с нейната полезност (или не). Анкетата се проведе през последната седмица на учебната година и обхвана почти всички студенти - бакалаври и докторанти - изучаващи чужд език. Събрахме 219 анонимно попълнени анкети, които бяха обработени и обобщени от работния колектив.

Най-напред студентите направиха самооценка на степента си на мотивация за изучаване на чужд език в началото на курса. От отговорилите 219 студенти, общо 169-тима (или 77%) са били силно или по-скоро мотивирани да изучават дисциплината «Чужд език» - виж фиг. 3.

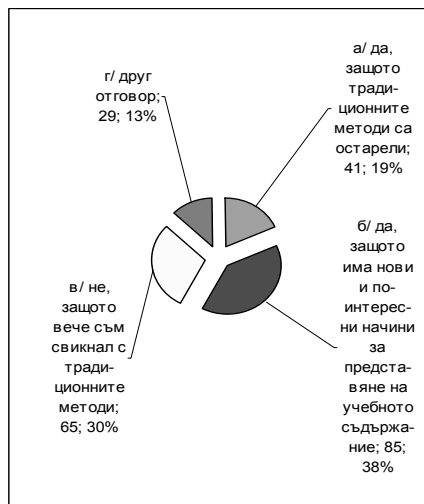

Фиг. 3. Степен на мотивация в началото на курса по чужд език

След това студентите оцениха актуалността на дисциплината «Чужд език». За 178-мина дисциплината е актуална и по-скоро актуална (съответно за двата отговора 117 и 61), което е почти десетократно повече от 18-мата, намиращи я за по-скоро или определено неактуална (съответно за двата отговора 12 и 6). 22-мина не могат да преценят.

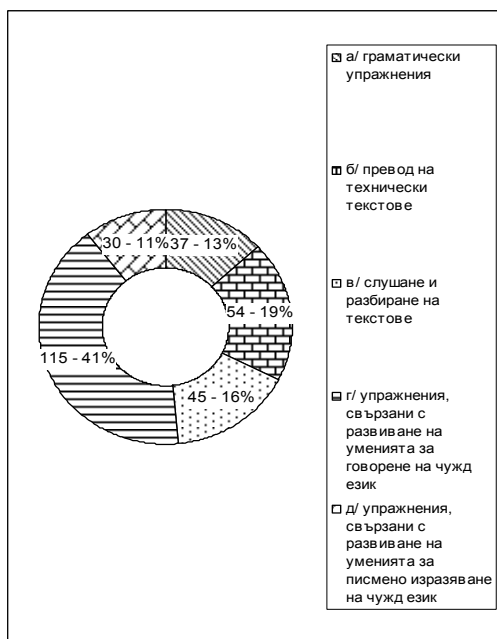
Сходни са и преценките на обучаемите по отношение на обвързаността на съдържанието на дисциплината с практически примери от реалността и професията: общо 171 (или около 78%) са дали положителен отговор, срещу 20-тима (или 9%), които не са или по-скоро не са видели такава обвързаност. 27-мина не могат да преценят.

От особен интерес бяха отговорите, касаещи очакванията на студентите в нашия ВУЗ (виж фиг. 4). 57% (или 126-тима от 219-те отговорили) виждат нужда от внедряване на нови методи на обучение по чужд език срещу 30% (65-тима), които са за запазване на традиционните методи, т.е. съотношението е около 2:1 в полза на новостите.

Фиг. 4. Считате ли за необходимо внедряването на нови методи на обучение по чужд език в МГУ «Св. Ив. Рилски»?

По отношение на ключови моменти в учебния процес по чуждоезиково обучение (виж фиг. 5), студентите проявяват най-голямо желание за присъствие на повече упражнения, свързани с развиване на уменията за говорене на чужд език - безапелационните 41%. На следваща позиция е избран превода на технически текстове - от 19% от анкетираните, следван от упражнения за слушане и разбиране на текстове - 16% са заявили нужда да им се предостави възможност да слушат различни текстове на чужд език с цел подобряване на уменията им за разбиране на чужда реч. Граматическите упражнения са предпочетени от 13%, а на последна позиция са желани упражненията, свързани с развиване на уменията за писмено изразяване на чужд език - от 11% от анкетираните. Отговорите са повече от броя на анкетите, защото някои студенти са изразили по няколко предпочитания.

Фиг. 5. Какво бихте искали да присъства повече в учебния процес по чуждоезиково обучение?

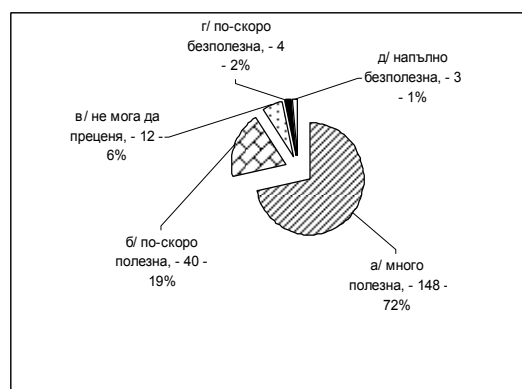
От анкетата стана ясно, че 18-тима (или 9%) никога не използват електронно учебно съдържание, 47-мина (или 23%) използват много рядко, 67-мина - поне веднъж месечно, а 74-ма - всяка седмица. Намеренията ни са да използваме тези умения на обучаемите за подготвяне на дейности и за дисциплината «Чужд език».

Зададохме въпроси, свързани с правенето на мултимедийни презентации от студентите в процеса на обучение. От всички анкетирани, 150-тима имат положително отношение към тази дейност, а 32-ма са негативно настроени. Освен това 152-ма от анкетираните считат, че използването на мултимедийни презентации способства или по-скоро способства за повишаване на резултатите от процеса на обучение; 17-тима имат отрицателно или по-скоро отрицателно мнение, а 37 се колебаят. При заявения позитивизъм от страна на болшинството от студентите, работата на колектива ни при правенето на презентации явно няма да е трудна, но усилията ни ще бъдат насочени и към спечелване на колебаещите се, за да има по-висок ефект обучението.

Ползите от дисциплината «Чужд език» и от дейността «правене на мултимедийни презентации» бяха застъпени в последната група въпроси. Опитавме се да преценим интердисциплинарната значимост на една от дейностите и зададохме въпроса «Методът „мултимедийни презентации“ помага ли Ви в подготовката за изпитите по професионалните модули?» От всички 206-тима, дали отговор, 118 считат, че този метод им помага или по-скоро им помага за изпитите, т.е. 57% позитивно оценяват ползата от правенето на мултимедийни презентации. 64-рима се колебаят, а 24-рима не правят връзка между този метод и подготовката си за изпитите по професионалните модули.

Друг момент беше преценката на обучаемите на собствения им опит, придобит от търсенето, използването и представянето на информация. 97-мина (или 48%) считат, че трите дейности им помагат и по другите учебни дисциплини; 82-ма (или 40%) заявяват, че се научават да боравят с информация; 27-мина (или 12%) не могат да преценят.

Накрая младежите оцениха ползата от дисциплината «Чужд език» като цяло (виж фиг. 6). Безапелационните 91% (или 188 от всичките 206-тима, дали отговор на този въпрос) заявяват, че дисциплината е много или по-скоро полезна.

Фиг. 6. Как оценявате ползата от дисциплината «Чужд език»?

В заключение на наблюденията ни от проведените анкети можем да заявим, че изборът на темата на проекта ни се дължи на следния набор от причини:

1. Засилващата се необходимост от повишаване качеството на академичното преподаване в рамките на общия европейски образователен пазар.

2. Необходимост от добавяне на съвременни методи за обучение по чужд език към съществуващия набор от традиционни такива.

3. Значението на информационните и комуникационни технологии в обучението по специализиран език. Знанията по специализиран език, поднесени чрез инструментите на мултимедията, подпомагат работата на обучаваните по специалните дисциплини и усилията им за самостоятелно учене. Освен това се симулира действителността на бъдещия инженер, възпроизвеждат се реални ситуации от практиката, упражняват се езиковите умения във виртуална среда.

4. Подготвеността и желанието на студентите, с помощта на интернет, да учат и правят презентации. Повечето от студентите притежават собствен компютър, който се е превърнал за тях в неотменна част от ежедневието, в частност от учебното им ежедневиe.

5. Разнородност на обучаемите. Правилото е да се сформират хомогенни групи за изучаване на специализиран език; въпреки това обаче по различни причини в тях се включват повече или по-малко студенти с различни нива на владеене на езика. Включването на презентации позволява диференциран подход в обучението и по-ефективна индивидуална работа с обучаваните в нехомогенни групи. Чрез нагледност и интерактивно поднасяне ще могат да бъдат балансирани интересите на всички групи обучаеми по чуждия език. За по-изостаналите ще бъде по-лесно да разбират и усвояват предлагания материал. За по-добрите, компенсацията е в по-интересната визия и начин на поднасяне.

6. Недостатъчен хорариум. Часовете по специализиран чужд език са недостатъчен – хорариумът варира в различните групи, оформени според нивото на предварително владеене на съответния чужд език. Ето защо ползването на интернет и последващото изготвяне на презентация би дало възможност за самостоятелно учене на студентите и увеличаване реалния брой от часове за изучаване на специализиран чужд език.

Фундаментална цел на обучението по чужд език е да изгради и развие у студентите увереност да се изразяват свободно на чуждия език. Един от най-сложните проблеми пред преподавателите е как да мотивират студентите да общуват на чужд език по дадена тема. Разрешение са компютрите с техните съвременни софтуерни и хардуерни възможности за създаване на условия за изготвяне на мултимедийни презентации на високо технологично ниво, имайки предвид характерните особености на мултимедията като образователна технология. Разрастването на световната мрежа позволява използването на практически неограничен ресурс от информация и средства за комуникация в реално време. Огромни са интересът, надеждите и очакванията по отношение на световната мрежа като възможност за повишаване ефективността на обучението. Значението на ученето с помощта на интернет нараства и то дотолкова, че същото вече се фаворизира и идеализира. Опитът обаче показва, че значението на

определени медии е твърде завишено, като им се придават педагогически качества, които те сами по себе си не притежават. Никой преподавател не би се ангажирал със становището, че компютърът като медия е по-добър от друга медия (видео, касетофон или учебник) само защото е по-нов и по-зрелищен. Новите медии не са добри, а старите - лоши; по-правилна е формулировката, че има дидактически правилно използвани медии и такива, които са самоцел и не изпълняват дидактическа функция. В конкретен комуникационен и образователен контекст се проявяват качествата на една или друга медия, които биха повлияли на ефективността в обучението. Ето защо фокусът на настоящия проект не са предимствата на световната мрежа или компютрите, а конкретните възможности за приложението им в занятията по чужд език.

Като част от обучението по чужд език, правенето на компютърни презентации е един сравнително нов метод, използван от преподавателите. В какво се състои ползата, какви са предимствата на този подход?

На първо място, огромната полза в правенето на презентация от обучаемия е изместването на фокуса на обучение. Обучаемият сам поема отговорността за изучаването на дадена тема. Налице са два важни фактора за пълноценно учене – мотивация и отговорност. Поел отговорност и мотивиран, на студента му предстои първо, изследователска фаза, в която да потърси източници и прочете налични материали по въпроса. Второ, да осмисли и подготви своята презентация и трето, да презентира пред публика - в случая пред своите колеги и преподаватели. Ползите са както непосредствени, така и бъдещи. Придобитият опит от собственото им поведение, от показването на информираност по конкретна тема и от уменията да представят и евентуално да въвлечат аудиторията в дискусия, от една страна, а от друга поставянето им в ситуация да бъдат оценявани от повече или по-малко добронамерена публика - всичко това в бъдеще ще се транслира в реалностите на професионалната им изява и в дългосрочен план доказва значимостта на дейностите, упражнявани по време на занятията.

Подготовката и представянето на презентация по тема, зададена от преподавателя или самостоятелно избрана от студента, но свързана със специалността, изучавана в университета, се оказва ефективен начин за повишаване на мотивацията и развиване на комуникативните умения на студентите. При работа с мултимедийни презентации, студентите възприемат образователното съдържание от екрана, участват активно в дискусии с преподавателя и помежду си и изпълняват самостоятелно различни езикови дейности. Мултимедийните презентации карат студентите да работят самостоятелно или в групи, да изразяват своите знания по различни начини, да решават проблеми, да преразглеждат собствената си работа и да изграждат и надграждат знания.

Съчетаването на презентация с други програмни продукти, подходящи за студентите, ще даде възможност да се осъвременят и разнообразят методите, подходите и средствата, употребявани при усвояване и затвърждаване

на учебното съдържание. Разработването на методически варианти на презентации ще даде възможност да се направи ресурсна банка в катедрата, която би обогатила с идеи и иновативни решения за работа на преподаватели по чужд език. Комплексният метод на изготвяне и представяне на презентацията би гарантирал както задоволяване на интересите на всички групи студенти, така и едно по-високо ниво на усвояване на езика.

Целта на предлагания проект е повишаване качеството на учебния процес по специализиран чужд език за бъдещи инженери в МГУ «Св. Иван Рилски» – гр. София чрез разработване и тестване на нови учебни материали, базирани в Интернет и поднесени като презентации. Задачата е не само да се направи по-ефективно и по-нагледно обучението, но и да се предложи решение на съществуващи проблеми в обучението по специализиран език. Поставеното начало на изграждане на мултимедийна езикова лаборатория ще даде възможност за въвеждане на нови информационни и комуникационни технологии в обучението по чужд език. За постигане на поставената цел се изпълняват следните конкретни задачи:

- Анализ на факторите, обуславящи необходимостта от разработването на интерактивна презентация по специализиран чужд език;
- Анализ на съвременната методика в областта на презентационното обучение;
- Актуализиране целите на обучението по чужд език за минни инженери и инженер-геолози;
- Въз основа на целите на обучението по специализиран чужд език за минни инженери и инженер-геолози, дефиниране на изискванията и критериите за разработване на презентации по специализиран чужд език;
- Проучване готовността на студентите за правене на презентации чрез анкета и анализ на ситуацията;
- Тестване на предложените методи и оценка въз основа на предварително дефинирани критерии и анкета с обучаващите се;
- Изводи относно предимствата и недостатъците на изготвените методи и приложимостта им.

Приоритет на настоящия проект са:

- непрекъснато усъвършенстване на организацията на учебния процес и повишаване на ефективността от него;
- мотивиране на студентите за активно участие в учебния процес;
- прилагане на нови методи за представяне на учебното съдържание и тестове за проверка на знанията на студентите;
- придобиване на умения от млади специалисти с оглед по-успешната им професионална реализация.

След реализирането на проекта **се постигат следните резултати:**

1. Повишаване ефективността на процеса на обучение по чужд език чрез засилена активност и интерес на обучаемите, ангажираност на всеки студент във всяка дейност, по-ефективна индивидуализация на учебния процес;
2. Виртуално обучение, повишаване на автономността на обучаемите по време на и извън учебни занятия и възможности за самоподготовка;

3. Популяризиране и реклама на чуждоезиковото обучение в МГУ;

4. От една страна, преподавателите от катедра «Чужди езици» развиват уменията си за интегриране на информационни и комуникационни технологии в обучението, а от друга, имат възможност за научноизследователска работа по проблемите на обучението чрез нови технологии.

Достоинствата на интегрирането на презентацията, в частност на мултимедийната презентация, в учебните часове, са многочислени. Чрез участие в мултимедийните презентационни дейности студентите научават:

- техники за синтезиране и анализиране на сложни съдържания;
- важността на самостоятелната работа, както и на работата в екип;
- ефективни техники на комуникация;
- предизвикателството на комуникацията с различни аудитории;
- как да предоставят информация по интересен, атрактивен или забавен за аудиторията начин;
- как да изразяват своите творчески идеи;
- как да приемат и предоставят конструктивна обратна връзка;
- значението на презентацията.

Позитивното влияние на мултимедийната презентацията върху студентите се изразява в следното:

- смяна на ролите на студенти и преподаватели;
- повишена мотивация и самочувствие;
- създаване и трениране на технически умения;
- увеличаване дела на използването на външни ресурси.

Литература

- Ангелова, В., М. Христова, Д. Манова, В. Паничкова. 2005. „Създаване на условия за приложение на съвременните методи на обучение по чужд език на студентите в МГУ „Св. Иван Рилски” – първи етап”. В *Известия на Хуманитарен департамент на Минно-геоложки университет*, т. V, С., ИК „Св. Иван Рилски”, 61-63.
- Величкова, Цв. 2009. „Един нов алтернативен начин на преподаване, използвайки интерактивната бяла дъска”. В *Годишник на МГУ „Св. Иван Рилски”*, т.52, свитък IV, Хуманитарни и стопански науки, С., ИК „Св. Иван Рилски”, 175-177.
- Първанова, М., М. Христова, В. Ангелова. 2008. Създаване на условия за приложение на съвременните методи на обучение по чужд език на студентите в МГУ „Св. Иван Рилски”, междинен отчет. В: *Известия на Хуманитарен департамент на Минно-геоложки университет*, С., ИК „Св. Иван Рилски”, 75-79.
- Първанова, М., М. Христова, В. Ангелова. 2009. „Създаване на условия за приложение на съвременните методи на обучение по чужд език на студентите в МГУ „Св. Иван Рилски” - II етап”. В *Годишник на МГУ „Св. Иван Рилски”*, т.52, свитък IV, Хуманитарни и стопански науки, С., ИК „Св. Иван Рилски”, 155-160.
- Първанова, М., М. Христова, В. Ангелова, Ц. Величкова. 2010. „Чуждоезиковото обучение в МГУ „Св. Иван Рилски”. В *Известия на Хуманитарния департамент*

на Минно-геоложки университет, т. X, С., ИК „Св. Иван Рилски”, 96-106.

Първанова, М., М. Христова, В. Ангелова, М. Папазова, Ц. Величкова, В. Паничкова. 2011. „Интерактивни методи за подпомагане на чуждоезиковото обучение в МГУ „Св. Иван Рилски”. В *Известия на Хуманитарния департамент на Минно-геоложки университет*, т. XI, С., ИК „Св. Иван Рилски”, 62-80.

Parazova, M. 2009. “Learning to Learn or How to Be an Effective Learner”. В *Годишник на МГУ „Св. Иван Рилски”*, т.52, свитък IV, Хуманитарни и стопански науки, С., ИК „Св. Иван Рилски”, 171-174.

Статията е препоръчана за публикуване от кат. „Чужди езици”.